СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 31. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 7 лютого, 1935. VOL. XLIII. No. 31. Jersey City, N. J., Thursday, February 7, 1935. THREE CENTS.

ПРЕЗИДЕНТ КРИТИКУЄ АМЕРИКАНСЬКУ ФЕДЕРАЦІЮ ПРАЦІ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт оголосив публично кореспонденцію між собою та Чарлтоном Огберном, адвокатом автомобільних юній Американської Федерації Праці, в справі автомобільного кодексу.

Цією публікацією президент приняв на себе відповідальність за автомобільний кодекс. Рівночасно президент скритикував гостро Федерацію Праці за те, що вона не взяла участи у виборах представників робітників автомобільних підприємств, котрі то представники мають брати участь в установлюванню умов праці в фабриках автомобілів.

СЕНАТ ЗА ВІДДАННЯ ПРЕЗИДЕНТОВИ НАДЗВИЧАЙНОЇ ВЛАДИ НАД ФОНДАМИ.

ВАШИНГТОН. — Прихильна урядови більшість у сенаті зробила опозиції деякі уступки щодо закона про допомогу, але всетаки лишила президентови Рузвельтови повне право розпоряджатися добровільно майже 5 міліярдами долярів, призначеними на допомогу.

КОНГРЕС НЕ ХОЧЕ УЗАКОННИТИ КОНТРОЛІ УРОДИН.

ВАШИНГТОН. — Судейський комітет палати послів відкинув 15 голосами проти 8 внесок, щоб законом дозволити давання інформацій про контролю уродин.

Пані Маргарета Сенгер, відома зі своєї довгої боротьби за контролю уродин, каже що вона цією відмовою не зражується та буде вести пропаганду далі.

БОРОТЬБА ПРОТИ РАКЕТІРСТВА.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Міський уряд та місцева Адвокатська Палата постановили поборювати спільними силами ракетірські звязки між поліцією, суддями й адвокатами, які стверджено 8-місячне слідство.

Палата Адвокатів дістала зі слідства факти, на основі котрих вона хоче вивести дисциплінарне слідство проти низки адвокатів за поломання професійної моралі. Поліція собі грозить, що вона буде карати тих поліцаїв, котрим докажеться невідповідне поведення.

ДУМАЮТЬ ПРО ПІДНЕСЕННЯ ШКІЛЬНОГО ВІКУ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк).—Легіслятура цього стейту дебатує тепер над тим, чи не піднести би шкільного віку з 14 літ на 16, а рівночасно над тим, чи не зменшити годин праці для осіб у вікі від 16 до 18 літ з 54 годин на тиждень на 48.

ТРАГЕДІЯ СИРОТИ.

НЮ ЙОРК. — У частині Бруклина, що зветься Ґрінпойнт, 17-літній хлопчина Генрі Бреквольдт подався до телеграфічного підприємства „Вестерн Юніон" за працю. Хлопчина зробив добре враження на приймаючого робітників урядовця й цей казав принести собі метрику на доказ, що хлопець уже може працювати.

Пані Кейт Бреквольдт, мати хлопця казала йому, що вона пошукає метрики, але потім сказала, що не може знайти. Замісць цього вона дала йому шкільні свідоцтва. Та компанія не була вдоволена таким доказом віку й зажадала таки метрики уродження. Мати ще не могла знайти. Хтось зі сусідів підсунув хлопчині гадку, що мати щось перед ним укриває. Нарешті мати призналася: вона не є його мати. Мати хлопця вмерла, як він був ще дитиною. Це була її сестра, і вона взяла дитину, а батько зовсім пропав без вісти.

З тими словами тітка, що була матірю, подала йому метрику. Хлопець глянув на папір. Він називався Генрі Елерс. Генрі сказав „дякую" і вийшов з дому. Він стратив охоту до праці. Він не цікавився уже своєю збіркою марок. Він ходив по сусідах та випитувався, як виглядала матір.

У вівторок рано не прийшов на снідання до їдальні. Як вибила 11-та година, тітка пішла до його кімнати. Зі стовпа від ліжка звисало холодне вже тіло хлопчини.

З ПРОЦЕСУ ГАВПТМАНА.

ФЛЕМИНҐТОН. — Адвокати оборони далі кличуть відводових свідків. Багато осіб, що обіцялй свідчити за Гавптмана, не хочуть ставати на переслухання. Оборона каже, що їх застрашено в незаконний спосіб, а прокуратор каже, що вони бояться, щоби при зізнаннях щось проти них не виявилося.

Тими свідками, що зізнавали, оборонці пробують доказати, що викуп за дитину Линдберга взяв не Гавптман, а Фіш, котрий потім поїхав до Німеччини і там помер. Один свідок справді зізнав, що він бачив Фіша на цвинтарі, де д-р Кондон приніс гроші, того саме дня, але не доконечно саме в тій годині. На допити прокуратора свідок признався, що він сидів у тюрмі.

Оборона й прокураторія хочуть покінчити переслухання свідків до суботи. Розправа тоді скінчилась би десь на початку наступного тижня.

ВИПРОЦЕСУВАЛИ СОБІ ВИЩУ КАРУ.

Петро Клепарчук і Василь Засійбіда з Мондеру (Канада), яких у веґревілським суді засуджено по два місяці вязниці за погрози, спротив поліції і злочинне ушкодження чужої власности підчас збіжевого страйку в Мондерщині, не сподобали собі того присуду й відкликалися до вищого суду. Суддя Дубюк, що розглядав їх відклик, був іншої думки про пошану закона, ніж Клепарчук і Засійбіда, й обом підвищив кару вязниці з двох на три місяці кожному, без заміни на грошеву кару Березюк, Огінчук, Сем Сулан і Янів апелювали від грошевої гривни і замісць 65 долярів будуть змушені заплатити до спілки 115 долярів.

150 РАНЕНИХ ПІДЧАС КОНЦЕРТУ.

В англійськім місті Ливерпул завалилася підчас концерту підлога в салі. 150 дітей і батьків були ранені; кілька осіб померли. В салі підчас того погасло світло. Катастрофа не прийняла більших розмірів завдяки дозорцеви будинку, який умить замкнув у пивниці газ і не допустив до вибуху й вогню.

ГРАБІЖНИЦЬКИЙ НАПАД, ЩО НЕ ВДАВСЯ.

Дентистичний технік з Тернополя, Сімон Шапіра, рішив незвичайним способом дійти до маєтку. Він поїхав до Варшави, винаймив під фальшивим назвищем кімнату, подаючись за студента політехніки, і почав надавати до себе на почту дрібні грошеві суми. Листоноша, який приносив йому ті гроші, частував папіросами і випитував, коли буде мати більшу готівку. Це викликало у почтовця підозріння і він повідомив про все поліцію. Коли листоноша приніс Шапірі знову гроші, впала до кімнати поліція й арештувала його. Знайшли при ньому набитий револьвер, призначений очевидно до замаху на листоноша. Подія, яка нагадує вже кілька подібних випадків з останніх років.

МАСОВА СКАЖЕНИНА СЕРЕД ПСІВ.

В селі Бледаві біля Сосновця вибухла скаженина серед псів і викликала переполох серед населення в цілій околиці. Скажений пес покусав коло 40 псів, які знову покусали коло 30 осіб і розбіглися довкола. Влада вжила поліції та війська, щоби вистріляти псів, одначе ще багато псів є на волі. Мешканці бояться виходити з хат.

ЗАДЛЯ ПІДНЕСЕННЯ МОРАЛІ.

Мадярська влада рішила завести в Будапешті жіночу поліцію задля охорони суспільної моралі. В найблизчих місяцях будуть вишколені поліцайки, які вже в літі розпічнуть службу.

СТАРІ МОНЕТИ В ДЕРЕВІ.

Підчас корчування державного лісу „Морава" у володимирському повіті робітники знайшли в сосновому пні більшу скількість срібних польських монет, що походили з наполеонських часів. Кількадесять монет відібрано робітникам і передано до музею.

УКРАЇНСЬКИЙ КЛЮБ В АЛБЕРТІЙСЬКІМ УНІВЕРСИТЕТІ.

Недавно засновано в албертійськім університеті Український Студентський Клюб, до якого на перших зборах вписалися 20 студентів і 5 студенток. Головою клюбу вибрано п. Івана Процькова, що покінчив студії агрономії, а тепер бере по-іспитовий курс.

ОШУКАЛИ ДЕРЖАВУ НА ПЯТЬ МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.

Канадійська поліція вгнане в пятьох канадійських провінціях і в Злучених Державах за 60 канадійськими пачкарями, котрі перевезли нелеґально до Канади зі Злучених Держав алькогольних напитків стільки, що від них Канаді належалося пять міліонів долярів мита. Провідниками пачки є люди з жидівськими іменами.

ТЕЛЕҐРАМИ ЖИДІВСЬКОЮ МОВОЮ.

Почтовий уряд у Єрусалимі оповістив, що від 1-го січня 1935 р. буде приймати телеграми для передачі у світ жидівською мовою. Це перший раз жидівська мова за згодою Ліґи Націй здобула собі право йти в світ телеграфом.

ЗАСУДЖЕНИЙ, ЩО ХОЧЕ БІЛЬШОЇ КАРИ.

Перед судом у Катовицях станув 18-літний Ян Круль з Кротошина, обвинувачений за крадіж. Походить з бідної селянської родини і пустився у світ шукати зарібку. А що не міг ніде знайти праці, рішив допуститися крадіжу, щоби перезимувати у вязниці. Перший крадіж йому вдався, бо вирвав щасливо одній пані торбинку з грішми. Спробував другого крадіжу, при якім дістався в руки поліції. За те засуджено його на місяць арешту. Тоді Круль заявив, що то замало і зі слезами в очах просив, щоб дали йому кілька місяців, бо не хотів вертатись на село. Одначе суд рішив відставити його після відсидження кари до місця уродження, бо вязниця не може бути захистом для бездомних.

НА ЗРАЗОК СКАТЛЕНД ЯРДУ.

Для кращої боротьби зі злочинами канадійська кримінальна поліція в Торонті переорганізується за зразками славного англійського Скатленд Ярду.

НАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ІРЛЯНДСЬКОЇ МОВИ.

Здобувши майже повну самостійність, Ірляндія скидає з себе все, що нагадує Англію, отже й англійську мову. Викидає її не тільки з урядів, шкіл та інших установ, але й з приватного життя, вводячи мову ірляндську, якою є мова давніх Кельтів. Одначе націоналізація в цій ділянці стрічається з поважними перешкодами, бо мало є людей, що знають ірляндську мову. Покищо уряд довів свою акцію до того, що в державних школах 35 проц. учительства говорять уже по кельтійськи, при чому дітям до девятьох літ не вільно сказати в школі ні одного англійського слова. В часі шкільних ферій уряд влаштовує курси кельтійської мови. Ірляндська церква оснувала кельтійську семинарію, в якій заборонена англійська мова.

ФРАНЦІЯ РОЗПИЯЧУЄ АРМІЮ.

Франція є одним з найбільших продуцентів вин. Уряд не має надії продати нагромаджених запасів за границею, а щоб якось порадити собі з надпродукцією, парляментарна військова комісія порішила, щоб кождого дня давати жовнірам по пів літри вина на особу. Тепер жовнір дістає денно по чверть літри.

ЖАХЛИВА ПОДІЯ НА ТЛІ НУЖДИ.

У Вінніпеґу скоїлася на тлі нужди родинна траґедія, якої жертвою впали три людські життя. 28-літня жінка В. Морис підчас неприсутности чоловіка втопила у ванні дволітнього хлопчика, 5-літню донечко задавила шнурком, а сама отруїлася. Траґедію виявив чоловік, який по цілоденнім даремнім шуканні праці вечором прийшов домів. На карточці нещасна жінка написала, що винна в аптиці 44 центи.

Причиною того страшного вчинку була крайня нужда в родині Морисів. Родина прибула до Вінніпеґу перед шістьма роками з Анґлії.

ЛІКАР У РУКАХ БОЖЕВІЛЬНИХ.

В заведенні для божевільних у Варші біля Серадза сталася незвичайна подія, яка малощо не скінчилася траґічно. В кухні були заняті дві легкі варяті з помічниками. Перед кількома днями, коли до кухні ввійшов лікар, всі кинулися на нього і стали кричати, що мусять зварити з нього росіл. Зловили його за руки та ноги і справді хотіли кинути в котел з горячою водою. Наляканий лікар пробував ратуватися і почав їм пояснювати, що чейже не можуть варити його разом з черевиками. Коли божевільні здержалися на хвилину, міркуючи над цією заввагою, лікар кинувся до вікна і вискочив. Божевільні пустилися за ним навздогін, аж служба заведення зловила їх і звязала.

200 КІСТЯКІВ У ПІДЗЕМЕЛЛЯХ.

З Києва повідомляють, що спеціяльна наукова комісія знайшла в Старопечерській Лаврі підземну вязницю, що має поверх сто келій. У тих келіях знайдено людські кістяки, приковані ланцюхами до мурів. Кістяків було поверх 200. Комісія устійнила, що вязниця походить із 17. століття.

ФРАНЦУСЬКІ ФАБРИКИ САМОХОДІВ БАНКРОТУЮТЬ.

Велика французька фабрика самоходів фірми Сітроен знайшлась у важкому фінансовому положенні. Довги фірми доходять до двох міліярдів 200 міліонів франків. За самі залеглі оплати від суспільного обезпечення фабрика винна 40 міл. франків. Фабрика затруднює в самім Парижі 20,000 робітників. Крім того має кількасот заступництв у краю. Тому, що французький уряд відмовився дати більш кредити, фабрика оголосить незабаром банкротство. Для поладнання претенсій вірителів мировий суд установив трох ліквідаторів. Крім того збанкротувала інша французька фабрика самоходів, Бонета. Пропав основний капітал у сумі 35 міліонів.

НОВІ ВІСТИ З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ

ХАРБІН (Манчуко). — Почав знову виходити український часопис „Манджурський Вістник", якого видавання припинено часово через зміни в друкарні.

Українські залізничники на японській службі.

Совети відпродали, як відомо, Японії т. зв. Східньо-Китайську залізничу лінію й „червоні залізничники" мають втратити посади і виемігрувати. Однак Українці дістали від миродайних чинників запевнення, що вони будуть далі залишені на службі. Управління Українського Національного Дому переводить реєстрацію українських залізничників. А „Спілка Українських Емігрантів" старається виробити для Українців, що втекли з „червоного раю", посади на місце тих, що будуть звільнені чи самі вступляться.

Українці заточенці будують совєтські фортифікації.

По всіх кордонах будують Совети ріжні фортифікаційні будови. До будови уживають не тільки військових частин, але головно невільників із концентраційних таборів, яких більшість складають Українці.

Ріжними мовами, тільки не українською.

На Зеленій Україні видають Совети повно ріжних газет для баламучення селянства. Виходять часописи китайською і корейською мовою, бо про московську то й не згадувати, тільки українською мовою не хочуть Совети промовити до властивого мешканця Зеленої України—українського селянина.

Українське життя процвітає.

В Харбіні постійно грає український театр. В січні влаштовано виставу української книжки і преси. Влонтовують виклади і концерти, а з харбінської радіостації часто лунає українська пісня.

ВІСІМ СЕЛЯН ПЕРЕД СУДОМ У СЯНОЦІ.

СЯНІК (Галичина). — Перед судом присяглих у Сяноці поставлено вісьмох селян з ліського і турчанського повіту за перепачковування нелеґальної літератури ОУН з Чехословаччини до Польщі й переховування її в себе. На лаві підсудних засіли селяни: Гнат Гонимир, Василь Ґоронь, Іван Сис, Федь Папідох, Юрко Ґеряк, Іван Ґеряк, Василь Ткач, Михайло Ткач. Акт обвинувачення каже, що селяни переходили літом 1933 р. тричі групами польський кордон у ліськім повіті на Чехословаччину і перепачковували до Польщі „Розбудову Нації" і летючки „До боротьби за душу української дитини".

ЧЕРГОВИЙ БЛЯМАЖ „РУССКИХ" НА ЗАКАРПАТТЮ.

ПРАГА (Чехословаччина).—Чеська газета „Лідове Новіни", яка на далі симпатизує з москвофільством, описує зїзд „русских студентов" у Мукачеві на Закарпаттю і називає цей зїзд „повним фяском", а далі „компромітацією всього русофільства Підкарпатської Руси". Каже далі, що на „студентським зїзді було поправді тільки коло 50 студентів, а решта це була „вулиця", яку привели на зїзд два ворожі москвофільські табори: фенциківців і куртяківців. Зїзд скінчився цілковитою невдачею. Стало доходити до бійки. „Лідове Новіни" стверджують, що такий зїзд приніс для „русских" новий блямаж, а велику радість і задоволення для Українців.

НОВИЙ МИСТЕЦЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК.

ХАРКІВ. — Почав виходити багатоілюстрований мистецький квартальник під назвою „Образотворче мистецтво". Редактором є Евген Холостенко.

ПАМЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВИ.

ХАРКІВ. — Будова памятника Т. Шевченкови вже на викінченню. Відлито 17 фіґур, які становлять групи, що окружують постать поета, в тому і саму фіґуру Шевченка, що важить 8 тон. Для центральної фіґури „Катерина" позвала знаменита артистка Ужвій, а для інших — артисти Бучма, Маряненко і Сердюк.

ПИШУТЬ, ЩО КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ ЗБОЖЕВОЛІВ У ВЯЗНИЦІ.

ЛЬВІВ. — Львівська соціялістична „Трибуна Робітнича" подає відомість з Києва, що збожеволів проф. Антін Крушельницький, відомий письменник і останньо комуністичний діяч у Львові. Кажуть, що Крушельницький збожеволів у київській тюрмі. Пишуть далі, про розстріл обидвох його синів, врешті думка про страшне положення жінки, невістки та її дитини, яких він вислав до Советів, розстроїли нерви старого Крушельницького до того ступня, що він збожеволів.

УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ БЛЬОК.

ЛЬВІВ. — Як подає „Громадський Голос", утворено Український Соціялістичний Бльок, до якого ввійшли: Укр. Соц. Рад. партія, Укр. Соціял-Демократична Партія, Укр. Соц. Демократично-Робітнича Партія та Партія Соціялістів-Революціонерів. Бльок заявився за участь українських соціялістичних партій в Українськім Національним Конгресі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число в пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„РІДНА ШКОЛА" КЛИЧЕ ПОМОЧІ

Українські іміґранти в Америці, самі не маючи дуже часто змоги набути відповідної освіти в своїй рідній школі, з давен-давна зрозуміли і відчули потребу допомоги розбудові цеї ділянки, яку веде Рідна Школа на рідній землі.

Від найдавніших часів це була ледви чи не одинока краєва установа, проти якої не було спротиву, яка зазнавала загального попертя. Отсе поперття тепер менше, як бувало.

Відома річ, що різдвяна коляда — це головна опора цеї допомогової акції. За останній десяток років різдвяна коляда на Рідну Школу в краю доходили й у найгірших роках до деяких **$2,000,** коли брати під увагу те, що пересилає наше громадянство через Обєднання. А цього року зібрано на Рідну Школу до кінця січня не цілих **$300!**

Беручи під увагу всі можливі виправдання, то такий великий спад допомоги Рідній Школі годі виправдати. Тимбільше ще й тому, що американські Українці не взяли ніякої участи в підписуванню позички Рідній Школі, на яку рідний край зложив уже яких сто тисяч злотих у готівці.

Цьогорічний Загальний Зїзд Рідної Школи зложив подяку українській іміґрації в Америці за її допомогу, а головна управа віднеслася отсе до нас з проханням ставити й на будуче справу Рідної Школи як одну з найважніших, і то в інтересі молоді, що користає з цеї інституції, яка своєю працею теж наближує нашу націю до її очікуваного Ідеалу. Головна управа пише далі, що потреби Рідної Школи не то, що не маліють, але навпаки, постійно ростуть. Рідну Школу вважається далі як установу підставну для дальшого розвитку української нації, та на її піддержання годі буде в самій Галичині роздобути дальші потрібні фонди. І „тому матеріяльна допомога Рідній Школі з боку американської еміґрації вказана в загально-національному інтересі, яким є: обявлене ділом єднання всіх Українців світу та в інтересі дальшої розбудови нашого товариства". Так пише нам головна управа Рідної Школи, додаючи, що її „шкільна політика йде дальше рівним руслом і при всіх перешкодах має виключно одну мету: дати народови свідому, здорову морально, витревалу фізично й характерну молодь".

На все те треба американсько-українському громадянству дати відповідь. І то тепер, бо саме тепер пора на таку акцію. Те, що ми тепер висилаємо Рідній Школі з коляди від цілої іміґрації, складала бувало одна громада. Це одно змальовує нам якнайкраще цьогорічний занепад у збірках на Рідну Школу. Тому треба нам це направити.

Евген Ляхович (Лондон).

ГРА ПОЛЬЩІ

Наше міжнародне положення за останній рік трохи погіршилося. Справа створення самостійної української держави в умах чужих політичних чинників, зійшла хвилево на другий плян. Але тільки хвилево. Вони далі цікавляться цією справою, далі її студіюють, знаючи добре, що кождої хвилі може її розвязати сам український нарід.

Одну з головних роль в українській справі грає Польща. Вона рішилася на дуже небезпечну гру. Можнаб навіть було назвати її за це відважною, колиб не факт, що на таку ризиковну гру вона мусіла рішитись. А примусив її до того її внутрішній розклад. Збанкротована економічно, здеморалізована соціяльно, скорумпована адміністративно, розчарована місійно — вона попала в панічний страх, чого вислідом є її нинішня газардова гра, а далі охолодження, чи майже розрив зі своєю старою союзницею, Францією.

Щоби відважитися на цей учинок, щоб резиґнувати з Франції, маючи під боком непевну гітлерівську Німеччину, а в середині біля десять міліонів крайно ворожих, чужонаціональних елементів, треба було неабиякої відваги, чи краще неабияких причин. Не диво, що цей учинок знайшов широкий відгомін у міжнародній заграничній політиці, і до нині одні круги цю гру поясняють слабістю Польщі, а другі називають це „великою силою", мовляв: „Польща настільки нині сильна, що не мусить тягнутися в хвості французької політики, а може стояти на своїх власних ногах".

До цеї останньої групи належать також деякі наші політики, котрі думають, що кілька компліментів з боку французького міністра, а також шум, який з приводу цього зчиняє преса, вже означають успіх і могутність даної держави. Вони забувають, що коли чужинці потверджують силу Польщі, то роблять це з двох причин: або тому, щоб викликати відповідний ефект серед самих Поляків, або тому, що не знають добре внутрішнього положення Польщі. Але це повинні знати наші політики!

Підійдім до цеї справи з іншого боку і скажім собі наперед засадничо, що ні одна держава на світі не є такою сильною, щоб так собі для забави, для задоволення легких амбіцій, могла відтручувати такого сильного союзника, яким нині є Франція. Тим менше моглаб собі на те позволити Польща.

Тому основні причини зміни курсу польської заграничної політики є глибші; **вони містяться в її незавидних внутрішніх відносинах.** Польські провідні круги бачать уже нині виразно, що їх „моцарства" політика збанкротувала і що це є справа кількох, а найбільше кільканадцятьох літ, як вона буде зредукована до величини маленького народу, зданого вцілости на ласку Німців. Тому нинішний союз Польщі з Німеччиною є останньою спробою Польщі **забезпечитись від України** і бодай з підмогою Німеччини всетаки відгравати на сході Европи якусь важнішу політичну ролю.

Але вирішім наперед питання, чи тісний польсько-німецький союз справді існує. Дехто твердить, що так, а дехто, що ні. Слідкуючи за розвоєм польсько-німецьких відносин, подибуємо поважні аргументи, які вказують, що такий союз існує; але є також такі аргументи, які говорять проти цього.

За такий союз промовляє само приятельське відношення Німців до Польщі, тон німецької преси і вкінці заподатливість Німців паралізувати на своїх територіях заходи українських націоналістів. Також прихильний тон Поляків вказує, що маємо тут до діла не тільки з хвилевим перемирям, але з чимсь глибшим і тревалішим.

Та з другого боку знаємо, що Польща є також у тісному союзі з Росією. Також і в цьому випадку спільна з обох боків щирість. Знаємо далі, що між Польщею і Росією під сучасну пору нема найменших причин до розколу, а навпаки, є поважні причини, щоб далі бути в найтіснішому союзі. З тих причин найголовніші такі: 1) Росія не є всилі посуватися на захід; тому Польща від Росії є зовсім безпечною. 2) Польща, маючи у свойому лоні біля вісім міліонів ворожо настроєного українського елементу, також не всилі посуватися далі на схід; у цьому відношенні Росія є забезпеченою від Польщі. 3) Як Росії так і Польщі в однаковій мірі грозить небезпека з боку українського народу. Супроти цього, **як довго існує ціла Росія, так довго Польща не відступить від начеркненої Дмовським лінії і за ніяку ціну проти Росії не піде.**

Алеж таке твердження саме промовляє проти польсько-німецького союзу. Коли візьмемо під увагу, що Німеччина крайно ворожо настроєна проти совєтської Росії, а Росія ще більше проти Німеччини, то тоді щойно побачимо, як негармонійними і себе виключаючими є ці два союзники. Супроти цього ще раз виринає сумнів: невже такий польсько-німецький союз існує? Коли Польща далі остається в приязних відносинах з Росією, то це повинно би бути найкращим доказом, що такого союзу з Німеччиною нема. Але коли ми ще раз нагадаємо про те, як холодно, а навіть задиркувато поводиться Польща з Францією, то всетаки повертає думка, що такий союз є. А далі, коли такий союз є, то чомуж Москва мовчить і не протестує? Чому не розпочинає кампанії проти Польщі, таксамо, як веде її проти Німеччини? Таж відомо всім, що гітлерівська Німеччина визначила собі терен для своєї експанзії полудненно-західню частину совєтського Союзу, чи точніше українські землі, що ними Москва так дорожить. Отже чому Москва мовчить? Невже вона нічого про те не знає? Це виключене; колиб справді щось було, то вона вже з самого страху реагувалаб, так, як вона це робить у відношенні до інших держав, наприклад до Японії. А тимчасом її плятонічні відносини з Польщею зовсім не скаламутились. Отже чому? Можна булоб без вагання сказати, що цей **польсько-німецький союз це тільки щось хвилеве,** подиктоване з обидвох сторін виглядами, і що на дальшу мету воно не буде мати найменшого значіння, колиб знову в блудному колі не насувалася Франція, нервовість французької преси, яка вже не просить, тільки грозить, що коли Польща буде вперто йти наперекір французькій політиці, то Франція мусітиме перевести ревізію польсько-французьких відносин. Багатомовним є також охолодження Польщі до малої антанти і її спротив підписати Східне Льокарно. У висліді насувається остаточно висновок, що колиб між Німеччиною і Польщею дійсно не було тісного порозуміння і союзу, то нинішню політику Польщі можна булоб назвати божевіллям. Та так не є.

Політика Польщі може бути помилковою, але вона це є випадковою. Там теж сидять люди, які все передумують, обчисляють, плянують. Тому польсько-німецький союз ми мусимо вважати фактом, і то не відірваним фактом, але добре передуманим і з глибшими основами. Взявши під увагу всі аргументи за і проти, можемо відкрити перед собою такий перебіг польсько-німецьких відносин:

Гітлер, який думає простими і нескомплікованими категоріями, побачив, що на перешкоді німецькій експанзії на схід стоїть Польща. Колиб не Польща, то шлях на схід був би далеко лекший. Спірні точки між Німеччиною і Польщею лежать у данцігському коридорі і на Горішньому Шлеську. Ці розбіжности можна булоб легко вирівнати коштом третього, а саме коштом спільної експанзії на схід. Це було товчком німецької пропозиції Польщі.

Збанкротована морально і матеріяльно Польща, а також підмінована внутрішніми соціяльними і чужо-національними розрухами, не могла цієї пропозиції відкинути: з одного боку українська небезпека, а з другого гітлерівська — це зовсім нерадісні перспективи.

Але союз з Німеччиною мав би означати не тільки розрив з Францією, а й розрив з Росією, до чого Польща за ніяку ціну не могла допустити. Тому вона вибрала інший шлях: заключила тісний союз з Німеччиною, заставляючи її заручити нинішні польські границі і нинішній політичний стан на сході Европи на так довго, поки не вибухне революція та не оформується самостійна українська держава. **Щойно тоді, і тільки тоді, рушать Поляки враз з Німцями на схід, в першій мірі проти молодої української держави.** Вони старатимуться окупувати українські землі, і поділивши між собою терени впливів, Польща дістане доступ до Чорного моря, а Німеччина дістане назад данцігський коридор і також сфери впливів на Україні. В експанзії на схід ці дві сили, замісць себе поборювати, як це було дотепер, будуть себе взаїмно піддержувати і з собою співпрацювати, бо Німеччина бачить, що шлях на схід веде через Польщу, а Польща знову бачить, ща сама, без підмоги Німців, не зможе там нічого вдіяти.

Загроза з боку будучої української держави далеко більше непокоїть нині Польщу, ніж багато наших політиків це знають, чи хочуть знати. Доказом цього може послужити теж поведінка польського представника на засіданні Ради Союзу Націй, якою він заманіфестував, що Польща набудуче увільняє себе від зобовязань охорони національних меньшин. Здається, що не треба багато доказувати, кого під тими меншинами вона розуміє. Маючи тяжкий досвід з українським населенням, яке опинилося в її границях, для Польщі нині ясно, що це ніхто інший, а українська держава припечатає її „моцарство-вість" і, звівши її до етнографічних границь, призначить їй таку ролю, яка відповідає її природі.

Тому Польща не завагається перед нічим, щоб нашу самостійність у зародку задушити. В цьому випадку краще їй співпрацювати з Німцями, ніж мати їх проти себе. **І це було найважнішим товчком, що штовхнув Польщу на газардову гру і на заключення польсько-німецького союзу.** Маючи перед собою широкі і багаті українські землі, — думає вона — можна вже буде вигладити і непорозуміння з Німцями на Шлеську та в данцігському коридорі.

Цей договір є для Німців великим досягненням, бо вони відтягнули Польщу від Франції і через те надломали той ланцюх, яким Франція їх оперезала. Бо у відношенні до Франції Польща знає дуже добре, що Французи охоронять її в найкращому випадку тільки від Німеччини, а в ніякому разі вони не в силі охоронити її від внутрішньої, української небезпеки, а тим менше від будучої української держави.

Коли події будуть так розвиватися, як ми всі, а навіть самі Поляки, сподіваємось, то Польща остаточно попаде в будучності в далеко більшу залежність від Німців, ніж як це було з Францією. Вона це знає, але проте зрезигнувати на це, бо бачить, що іншого виходу нема. Коли Німеччина її не піддержить, то Україна цілком певно зведе її до ролі третьорядної держави.

Страх перед Україною є також причиною, що Польща відмовляється підписати Східне Льокарно. На випадок повстання української держави вона ніяк не хоче бути спутаною якиминебудь договорами.

Таке ставлення справи є нешкідливим також для самої Польщі, і **воно являється одиноким оправданням, що польсько-німецький союз не схвилював большевиків і не змусив їх зривати з Польщею.** Навпаки, німецько-польський похід проти молодої української держави, яка цілком певно на руїнах большевизму мусить появитись, буде бажаним явищем навіть з боку московських інтересів, бо це дасть нагоду Москві всетаки велику частину українських земель задержати при собі, а хто знає, може і цілу лівобережну Україну. Такий поділ існував уже в минулій історії.

Тому нинішня гра Польщі обчислена в першій мірі на нашу згубу. Деякі наші політики думають, що як довго Польща являється чинником, що розхитує рівновагу сил, вона всетаки є бодай нашим посереднім союзником. Бо всякий конфлікт на сході є для нас бажаним явищем, тому, що він дасть нагоду проявитися тим потенціональним силам, які мусіли нарости на Україні. Але їх розрахунок є хибний, тому, що Польща саме не є фактором, що розхитує рівновагу, тільки фактором, який цю рівновагу зберігає. Так довго, як Росія ціла, вона проти неї за ніяку ціну не піде. Зате вона рушить у тій хвилі, як тільки повстане молода українська держава.

Можна рахувати, що коли в Росії довший час вибуху не буде, а Німеччина впорядкується і забезпечиться на заході, тоді вона змусить Польщу змінити її пацифістичне становище, або зірвати договір. Для нас булоб це корисним, але не знати, чи нинішня політика забезпечить собі плечі на заході. В цьому буде Німцям тихцем перешкаджати сама Польща, яка, не зважаючи на союз з Німцями, для своєї пацифістичної політики все знайде піддержку серед деяких західних держав. Польща грає дуже небезпечну гру, в якій їй покищо щастя дописує. Але чи те надзвичайне щастя допише на довшу мету, це покаже щойно будучність.

В. Будзиновський.

ШЛЯХОЦЬКЕ УХО

(Історичне оповідання).

(13)

— Коли так, то слухай! Як Шубинський обікрав мене і мого зятя, вже знаєш. Мало того. Тепер він, не маючи сорому ні за зломаного шелюга, трубить про се по цілій околиці, висміваючи Кучицького і притім не щадячи мене, ні моєї дитини. Вся шляхоцька братія знає, що Кучицький заручений з моєю донькою. Тепер, через того Шубинського, і вона на язиках шляхти. І з неї сміються.

— Як би я був паном Кучицьким, то за таку тяжку обиду тестя визвав би Шубинського і повідрубував би йому щонайменше уха! — перебив козак.

— Як би ти був не Яруничем, а паном Кучицьким, то ти сховавсь би в мишачу діру і вмирав би з жаху! — розкричався староста: — Мій зять, то стара баба. Ще гірше, як баба, бо й баба сміліша від нього. На зятя беру Кучицького тільки для інших його прикмет.

— Для його маєтку! — погадав собі Ярунич.

— Тепер Кучицький сказав мені, що ожениться з моєю донечкою лише тоді, як я подбаю, що сміх шляхти з нього, обернеться проти Шубинського.

Кажучи се, шляхтич допитливо глянув на козака. Сей вже доміркувався, до чого Райфурський іде.

— Хоче, щоби я осмішив Шубинського, заїхавши йому шаблею поза ухо.

З охотою сеї прислуги не виривався, бо хотів, щоби гордий шляхтич упокорився і просив його. Він лиш замітив:

— Була би шкода втратити такого зятя.

— Як ти віриш своїй руці і своїй шаблі, — говорив шляхтич далі, — як хочеш прислужитися мені і моїй дитині, як хочеш заробити собі ласку брата твоєї полковникової і її протекцію, то йди по ухо Шубинського. Як принесеш, то позволю тобі занести се ухо на срібнім полумиску моїй донці. Пан Кучицький не поскупиться винадгородити тебе і його сестра допоможе тобі до сотництва. Підеш?

— Піду! Лиш хочу знати, де і при якій нагоді зчепитися з ним. В його дворі, себто тепер у дворі його зятя, небезпечно.

— Є дуже добра нагода: Нині в Могилеві гучне весілля у шляхтича Бобрівського. На весіллю будуть оба: Кучицький і Шубинський. Господар Бобрівський має страшенну злість до Шубинського і також хотів би навчити його розуму. Поможе нам. Більшість братії, що буде на весіллю, не любить Шубинського. Великих приятелів цілком не має. Не дуже будуть рватися, щоби його обоbooронити, чи на тебе всісти.

— Якжеж я до нього доберуся? — спитав козак.

— В тім твоя голова. Найліпше було би в часі весільного бенкету при головнім столі, бо се найбільше його осмішило би.

— З того нічого не буде! — сказав Ярунич, махнувши рукою. — Се шляхоцьке весілля. До стола весільних гостей козака не пропустять.

— Погано! Я про се не подумав.

Шляхтич знов став бігати по світлиці. Нараз крикнув, сплеснувши долонями:

— На се є рада. Через ту хвилину можеш бути шляхтичем. Ти вже раз був у драґонськім пірю, тепер можеш взяти на себе шляхоцьке. Дам тобі листа до Бобрівського, в котрім попрошу його, щоби тобі дискретно показав Шубинського, щоби тобі поміг спровокувати його і, як по відрубанню за тобою пуститься служба Шубинського, щоби ту погонню по змозі спиняв, висилаючи своїх приятелів. Іди переодягнутися за шляхтича, я сідаю писати листа до Бобрівського.

Ярунич справився дуже скоро. По хвили з гардероби вийшов молодий шляхтич і пішов до стайні по коня. Ледви чура осідлав коня, з хати вийшов Райфурський з листом в руці і, приступивши до Ярунича, сказав:

— З отсим листом зголосишся до Бобрівського. Він скаже тобі, чим і як Шубинського найлекше розізлити і довести до скаженини, так, щоби він перший вихопив з піхви шаблю. Тільки, кажу тобі, не заїдь шаблею в той бік, де голова Шубинського! Також зараз накивай пятами, щоби тебе не спіймали на горячім, бо на шляхтича, спійманого на горячім, є наглий суд і присуд виконують зарав.

— Я не шляхтич.

— Будуть гадати, що ти з нашої братії...

— Обезпечаю вас, що судити мене не будуть... Хіба, що заочно.

— Щоби до Могилева не приїхати заскоро, ти або не квапся, або звідси рушай в дорогу аж за яку годину. Приїдеш в саму пору. Після операції чвалом сюди, просто до мене. Як скінчилося, хочу знати зараз! З Богом!

Ярунича кортіло перед виїздом побалакати з дівчиною, та годі було, бо в неї була сестра Кучицького. Козак виїхав за ворота і виїхав на шлях до Могилева.

Коли з коляси, запряженої шестернею і окруженої двацятьма гайдуками, вистрибнула молодша сестра Кучицького, Слава була в своїй кімнаті. Гальшка побігла до неї. Обіймаючи і цілуючи, скімліла:

— Я приїхала до вас лише на хвилинку, бо може твій тато перекаже мому братови одну дуже важну і радісну вість. Як прийде до того, то я буду першою ластівкою, що тобі принесе радісну вість про недалеке твоє щастя.

(Далі буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

СИРАКЮЗ, Н. Й. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 39, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 10. лютого, в годині 12:30 вполудне. В останне взивається довгуючих членів прийти на цей мітінґ і принести свою належитість, бо інакше будете суспендовані. Хто хоче вступити в члени У. Н. Союза, або вписати свої діти, нехай прийде на мітінґ. Члени, котрі ще не змінили старих грамот, нехай це зроблять на тім мітінґу. — Антін Гайдук, предс.; Андрій Кудлик, кас.; Д. Оринич, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться в суботу, 9. лютого, в годині 7:30 ввечір, в галі під ч. 724 Лінорд ул. Кождий член має обовязково явитись на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминається вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Більський, предс.; Н. Долгун, кас.; Дм. Багрій, секр.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ПЕВНО НЕЗАДОВГО ЗНОВ НАПИШЕ.

Як з України приходили голодові вісти, то американський журналіст Луис Фишер писав з Москви свої кореспонденції, що мали доказати, що в Росії хліб росте на кіллю.

З огляду на те, що з советського раю знову приходять до Европи й Америки листи, що Росії грозить новий голод, можемо сподіватися, що незадовго знов появляться кореспонденції про чудові врожаї.

І так усе: люди пишуть одно, а кореспонденти друге. А як котрий такого не напише, того виженуть з краю.

НЕ ХОТЯЧИ, СКАЗАВ ДЕЩО.

Цей Фишер писав в осени: „Всі міста (в Росії) просто тріскають. Харків розцвівся в рухливу метрополію... Київ, що недавно став столицею України, згальванізовано до нового життя по роках зимового сну".

Слово „гальванізувати" походить від імени італійського фізика Гальванія, котрий робив експерименти з електричністю тіл мертвих звірят. Він пускав приміром електрику крізь лапки неживої жаби; під впливом електрики ці лапки кидалися, гейби живі. Тому гальванізувати значить стільки, що дати чомусь неживому вигляд живого.

Отже коли Фишер каже, що большевики згальванізували Київ, зробивши його столицею, то він сказав: Київ був мертве місто. Та нині Київ став столицею советської України й дригає ногами, як здохла жаба, коли крізь неї пустити електричну струю. Значить, він далі здохлий, але ногами дригає. Людині, що на цьому не розуміється, може здаватися, що він живий.

Мимоволі вирвалося йому, як тому пиякови, що на свою недолю нарікав: Боже, за що ти мене караєш? Чиж я церкви не минаю, чи в коршмі не буваю?

ДОКАЗУЄ.

Далі Фишер доказував, як цей Київ згальванізовано.

„Багацько вулиць розрицькано. Багацько домів будують".

Вулиць ще не направлено. Домів іще не збудовано. Це тільки наміри. Але большевицькі Івани вже думкою багатіють. Ще яєчко десь, а вони вже на ярмарок когута на ланцюху ведуть.

СТОЛИЦЯ І ПРОСТЕ МІСТО.

І чому це в Києві аж тепер вулиці буркують? Невжеж у Києві досі людей не було? Були вулиці, були зіпсуті, але уряд їх не направляв. Тоді уряд собі думав: хай собі ходять, хай собі ноги поломлять!

Тепер це столиця. Чужинець може заїхати. Може на рік-два приїдуть. Ого, як чужинець собі ногу скрутить, це вже негарно. Ще десь в Европі скаже. Треба вулиці направляти.

Такі права мають горожани в советах.

НАЙКРАЩИЙ ДОКАЗ.

Та автор думав, що й це не переконає читача, що на Україні голоду нема, і тому він каже: „У Москві, Києві, Тифлісі й Одесі відкрито багато каварень, а вечорами в них повно світла й музики. . . У Києві цукорні продають солодощі першої кляси".

Отже не з кимнебудь справа, читачу: це чоловік, що розуміється не тільки на суспільних клясах, але й на клясах цукорків. Він другої кляси цукорків не їсть, тільки „бест ґерл" не ку-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

КУДИ ВЕДУТЬ НОВІ ШЛЯХИ...

Вже який місяць проминув від того часу, як большевики розстріляли біля трицять „наших" комуністів. Та я не можу забути трох осіб — а то Антона, Івана й Тараса Крушельницьких зі Львова. Підчас свого кількалітнього побуту у Львові я мешкав у сусідстві родини Крушельницьких. Вони мешкали при Пісковій вулиці, а я при вул. Павлінів. Майже кожного дня я мав нагоду бачити вище згаданих своїх сусідів, ідучи до школи. Іван і Тарас ходили до української гімназії. Були це хлопці незвичайно красиві, талановиті і поривчі до діла. Обидва були звязані з У.В.О. і навіть були вязнені за це тюрмою. Згадую про це тому, бо трохи було дивно, що — сини революціонери, а батько — великий противник українського націоналізму і головний видавець большевицьких „Нових Шляхів", які поборювали все, що „українське", „націоналістичне", а захвалювали червону Москву. Кожного разу можна було бачити старого, на-пів сивого редактора „Нових Шляхів", як тащив під пахою свіжу літературу з „нашої радянської України", щоб її передрукувати — і поширювати між народом у Галичині. Факт, що Антін Крушельницький видавав „Нові Шляхи" спричинив немало розголосу вище згаданому мисячникови. Читали його, хоч ідеї „Шляхів" були комуністичні. Одначе старий Крушельницький умів так писати, що годі було розпізнати, куди властиво вели ті „Нові Шляхи". Читачів було багато, бо кожний хотів довідатися, про „здобутки радянської влади" на Україні.

І певно не снилося старому професорови, що його „Нові Шляхи" заведуть його разом з його синами та симпатиками старим шляхом зрадників, запроданців українського народу — „під стенку"!

Мені не жаль старого Крушельницького — тільки мені шкода його синів, які ніяк не хотіли йти новими шляхами свойого батька, а вірили не Москві, чи Ляхови, лише своїм власним силам. Та довголітня польська тюрма мабуть підкосила їхню віру у власні сили. Їхній батько забрав їх до „раю", де постигла їх жорстока судьба.

Та чимало у нас ще є Крушельницьких? Їх ще є повно — і в рідній краю, і за границею і в Америці. От щоб їх усіх постигла доля Крушельницьких, тоді булоб лекше дихати нашому народови. Бо такі баламути, що шукають нових шляхів до Москви чи до Варшави, нищать наш нарід і спиняють його розвій.

Київський розстріл 28 людей повинен застановити наших яничарів і навчити їх, що треба працювати лише для свого народу: А наш нарід, деб він не жив, повинен гонити всяких „товаришів", — бо вже найвищий час нам зрозуміти, що усім нам треба працювати лише для нашої самостійної української держави.

Ф. Луців,
Дубюк, Айова.

пить. Тільки цікаво було би знати: чи їдять селяни й робітники Київщини ці цукорки першої кляси? Чи це може тільки для кореспондентів?

Чи не буває там з цукорками першої кляси, як з булкою під Польщею?

„Ей, якби ти знав, яка то добра булка з молоком!"

„Або ти їв?"

„Ні, я не їв, але мій вуйко у панів служив, і раз із кухні крізь двері заглянув, як пан їв".

НАД МОГИЛОЮ ОЛЬГИ БАСАРАБ

По довгих стражданнях Твого духа і тіла,
Які завдав відвічний ворог Лях,
Лягла Ти в могилу та в ній пробуваєш,
Щоб тільки нарід Твій в могилу не ляг,

А дух Твій хоробрий живе тут між нами,
Щоб бажання волі у нас закріпити,
Щоб ми не піддались ворогам тиранам,
Голови додолу з рабства не хилити.

Життя твоє і смерть для нас, Героїне,
Мов та вифлеємська для мудрців зоря,
Тож веди до цілі свій люд безталанний,
До світла, до волі, кращого життя.

И. Буката.

М. Костишин.

ХРЕСТ

В широкому полі при вузькій дорозі
Хрест стояв високий, неначе в тревозі.
Поглядав на ниви, як в літку всміхались,
В осени химерно тугою вбирались,
Зимою біленьким килимом прикрились,
Весною, як води снігові розлились,
Байдужно вплували в глибокі потоки,
А хрест приглядався кругом на всі боки.
Часами з прохожих дехто приблизився,
Клякнувши, він щиро при нім помолився.
Жайворонок стиха злітав попід хмари,
Співи розливались, мов звуки гітари,
Що серце від чару здригалось часами,
Як спів притихав десь ген під небесами.
Хрест дивився ласкаво на гостей прохожих:
Лиця бачив щирі, бачив і ворожі,
Що не лиш при ньому як слід не клонялись,
А, йдучи, байдужно у бік відвертались.
Та раз трапилася нечувана злива;
При хресті дорога стала утяжлива.
По ній віз хазяйський в болоті котився,
На возі Жид рудий сидів і дивився,
Як хазяїн іде, і хрест обминає,
Соромиться Жида і не поглядає
На цей хрест старенький, що стояв літ много,
Не вклонивсь, щоб Жид той не сміявся з нього.
Вже хрест поминули. Жид кличе: „Хазяю!
Спиніть віз і коні, я зараз злізаю,
Бо хто ви, і що ви, не можу вгадати"...
Хазяїн несміло став Жида питати:
„Чогож ти злізаєш, що це за причина?
Чи мене боїшся як християнина?"
„Навпаки, хазяю: я бачу при собі
Не християнина у твоїй особі.
Ти ідеш байдужно і хрест обминаєш,
У бік той не глянеш, шапки не здіймаєш.
Ідь! А я спокійно піду піхотою;
Мене страх збирає їхати з тобою.
Чиж це християнство хрест не шанувати?
Ти готовий мене ще замордувати!
Я Жид, не стидаюсь приказання свого,
Закон свій шаную і гордий ще з того.
А ти — в Христа віриш пустими словами,
А закон ти топчеш брудними ногами".
Хазяїн, стидливо опустивши очи,
Питається Жида, що від нього хоче.
А Жид на це слово лиш махнув рукою...
Віз лишив в болоті тай пішов в спокою.

* * *

Хрест з боку на все те неначе дивився,
Немов у тревозі стояв і журився,
Чи багато в світі є таких „побожних",
Що, йдучи, „не бачать" хрестів придорожних.

ДЕРЖАВА З ДВОХ ДОЛИН

(АНДОРА — ДИВНА РЕПУБЛИКА).

Всього на всього має Андора 7,500 населення, а простором займає не цілих 500 квадратових кільометрів. Складається вона з двох великих і багатьох маленьких долин. Французи побудували впоперек Андори дорогу для автомобілів, а Каталонці побудували електричне заведення, в якому використовують воду зі снігу, що зісувається із стрімких шпилів. Далі повстали готелі, одно кіно, одно касино гри.

Ця мініатурна держава має власне законодавство. Коли поглянете на андорський пашпорт, то прочитаєте там таке: „. . . І тому дуже чемно просимо власти, що є поза обсягом нашої судової влади, подорожньому дати всяку поміч..."

Цікавий є президент Андори. Це Педро Торес Ріба. Він рівночасно управляє своє поле. Столиця Андори зветься Андора ля Белля, себто: Гарна Андора. Тут живе 78-літній старець, родом із села Енкамп, у сільській білій хатині. За своє урядування одержує денно 50 центімос. Коли головує міністерській раді, дістає ще окрему заплату (коло одного доляра). Ця заплата це лише побічний дохід. Бо головним, улюбленим заняттям президента Андори є плекання худоби, і з неї має він головний дохід. Президентова дочка йде що дня на закупно в деревляних черевиках, із кошиком і великою закривленою палицею. Президентів приватний секретар, Едвардо Бонель, це гарно зодягнений джентельмен. Радо дається фотографувати. Президент не любить фотографуватися. Зате гордо показує телеграму від президента Еспанії та Франції, в якій потверджують його президентуру та гратулюють йому. Як кожний голова держави, так і Педро Торес Ріба має рижні великі плани. Між іншим рад би він бодай у столиці Андори завести каналізацію, та Андорці, не зважаючи на рижні зміни, які принесла зі собою революція, не хочуть ніяких новин.

Ще за часів короля Людвика Побожного (814—840) обі андорські ріки, Велика Валіра та Мала Валіра, були славні, оспівані в романсах. Над їх берегами розложились „бордас", піренейські хати, покриті черепом або соломою. В тих хатах, як і тому тисячу літ, оповідають собі казки та перекази.

Є в Андорі навіть архів у якому м. і. переховують документи короля Людвика Побожного. В тому листі Людвик Побожний признає незалежність Андори. Щоби той архів відчинити, на це треба згоди найстарших радних усіх епархій. А тих епархій є шість, то шість людей мусять зійтися, бо з них кожний має ключ від архіву.

Звичайні спірні справи полагоджують у суді два судді (батляс). Адвокатів не треба. Скаргу можна внести на письмі або устно. Справу розглядають відразу. (Розправа відбувається прилюдно. Присуд проголошують того самого дня, або найдальше до трох днів.

Андора має і свій промисл.. у селі Сан Хуліян де Льорія. Це фабрика тютюну, а вона сама надала собі назву (щоби, борони Боже, чужинець не схотів недоцінювати її) „Ля Гран Фабріка де Табако" („Велика Фабрика Тютюну"). Та це не значить, що в Андорі є ще й інші фабрики. Її продукція вистарчає для 7,500 населення.

Злобні оповідають, що всеньга Андора задимлена тютюном „великої фабрики".

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член від. 18 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головному урядови нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $25, котрі стали мені великою помічю у моїй недузі. Бажаю У. Н. Союзови якнайкращих успіхів. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Дмитро Маціїовський.

1935 РІК Є ЮВИЛЕЙНИМ РОКОМ МУЗЕЮ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ.

В цім році українське громадянство збудує для Музею власний Український Дім у Празі. Своє десятиліття в 1935 р. Музей відсвяткує у власному Музейному Домі.

Дайте й Ви свою цеглину!

Пішліть скоріше Вашу жертву!

Зробіть збірку у Вашому Товаристві! Не відкладайте!

Жертвуйте всі, хто скільки може!

Пожертви посилати до Обєднання або на адресу директора Музею, проф. Антоновича:

Prof. D. ANTONOVYC,
Praha-Nusle 245, Czechoslovakia

ОЧЕВИДЕЦЬ ПРО СОВЄТСЬКУ ДІЙСНІСТЬ

Перед кількома місяцями повернувся до Австрії один вояк з четвертого полку піхоти, що пережив у Росії як воєнний бранець повних 20 літ, себто від 1914 до 1934 р. Спомини з побуту в Советах опублікував він у маленькій брошурці під заголовком „Росія так, як вона виглядає в дійсности". В тій брошурці багато оригінальних знимок, що говорять самі за себе, навіть тексту не треба читати.

Ось кілька вимків з тексту в перекладі:

Уряд постановив зломити опір селянства при помочі плянового голоду, при чому малося на увазі частину селянства винищити зовсім, а решту зробити більш податною. Було це весною 1933 року, як почалась там кампанія проти селянства. Уніформована преса представляла селян як ворогів держави і пролетаріяту та звала їх зрадниками, яких треба винищити, якщо вони не піддадуться. Ціла армія шпигів і доносчиків відбирала в селян останні засоби прохарчування, навіть ті, які були в найтайніших схованках. Селян видано на поталу голоду. Особовий рух на залізницях припинено зовсім. Почта й залізниці відмовлялися брати харчові посилки. Частина селян пішки мандрувала в ближчі міста, щоб ратувати своє життя, але даремно. На очах міського населення, по вулицях і парках вмирали вони страшною голодовою смертю. Ніхто не важився їм допомогти, хочби був і мав змогу, бо боявся ҐПУ. До щасливців зараховувано тих, яких муки вкоротила епідемія тифу та дифтерії. Два рази денно в Харкові збирано трупи на вантажні автомобілі та вивожено за місто, закопуючи їх у масових гробах. У Харкові, столиці України, поховано, як подає статистика, 120,000 трупів, що погибли з голоду! По селах сто людоїдство щоденним явищем. Цілі околиці повимирали з голоду, так, що осінню не було кому зібрати засіяного весною збіжжя. В тої спосіб проведено плянове масове душогубство населення України, якому рівного нема в історії людства. В самій Україні впали жертвою того пляну коло 15%, або 9 міліонів населення. Над Волгою, в Криму та на Кавказі згинули коло 6 міліонів, отже разом приблизно 15 міліонів. Одначе це не зломило опору селянства проти комунізму.

Не краще живеться й робітникам. Між селянством і робітництвом є та ріжниця, що селяни вважаються ворогом большевизму, а робітництво — його опорою. В робітників вмовлено вмілою пропагандою, що то вони панують у Росії. Для форми вони сміють навіть ухвалювати революції, яких ніхто і ніколи не додержує.

Щоб держати на припоні виголоднілі маси, зорганізовано добру поліцію ҐПУ і наділено її необмеженими повновластями. Вона судить людей тайком, без оборонців, навіть у неприсутности обвинуваченого. Судить на підставі зладжених слідством протоколів, підписаних обвинуваченими в тяжких муках при катуванні. Від засуду відклику нема. Судять або на розстріл або на заслання на Сибір. Перед тою установою не є безпечні й чужинці.

Уряд пробує змусити робітництво пропагандою забути злидні. Все духове життя в Советах, коли про таке можна говорити, є лиш агітація. Кіно, радіо, театр, школи, відчити і плякати в безконечну скількість разів повторюють уже давно втерті фрази, які зовсім стратили свою життєву вартість та притягаючу силу. Безличною брехнею про ще гірший стан в Европі та про світову революцію, яка от-от має вибухнути, держиться робітництво в напруженні та потішається скорими виглядами на кращу будучність.

Совєти витворили нову аристократію. Добре живуть поліція, армія, члени партії та уряду. Між іншим населенням панує страшне безробіття. Тому й чужинців не пускають одинцем у Советах, а все водять групами, наперед дбаючи за те, щоб вони не бачили дійсного стану.

На оригінальних фотографіях з 1933 року, себто з часу голоду, видно, як безконечними шляхами селяни йдуть виголоднілі в місто шукати хліба; як мруть на вулицях; діти обдерті і виголоджені так, що 12-ліня дитина виглядає на стару бабу по виразі лиця; трупи на вулицях, а довкола них прохожі дискутують та питають себе, чи так виглядає ворог пролетаріяту, глядячи на обдертого й нужденного трупа; дальше помешкання, соціяльне забезпечення, яке існує лише на папері, каліки, жертви одушевлення пятилітком і т. п. Найбільше фотографій з Харкова, столиці України.

Ось так виглядає совєтський рай, заведений Москвою на Україні. Хто прочитає брошуру, не забуде мабуть її образків до кінця свого життя! Трупи на фронті в світовій війні не робили такого гнітучого враження, як трупи померлих з голоду. І допомогти не можна нікому, бо урядово голоду в Советах нема. (У. П.).

МАНДРІВНЕ ОЗЕРО.

На початку нашого століття шведський мандрівник Свен Гедін висловив здогад, що озеро Льоб Нор у пустині Гобі в глибині Азії періодично посувається від півночи на південь і назад. Свен Гедін знайшов озеро, яке згідно з твердженням російського дослідника Пшевальського та згідно з китайськими мапами мало бути на півночі пустині Гобі — багато далі на півдні. Одначе його твердження, що озеро „блукає", не хотіли признати інші вчені, хоч він потверджував це розкопками та знахідками руїн. Тепер це твердження потверджує Свен Геденів земляк, д-р Гернер. Він уладив спеціяльну подорож у глибину Азії, щоб рішити цю справу. Вернувся недавно з цієї мандрівки до Швеції. Вибрався в грудні 1930 року з оази Туньгуань із більшою караваною на верблюдах і після 14-денної мандрівки безводною пустинею дійшов до ріки Тарім, що є злучена з Льоб Нором. Цілих сім місяців треба було Шведові для точного зміряння озера та для досліду старого висохлого піскового дна. Виявилося, що Свен Гедін говорив правду. Озеро починає нараз зникати та твориться в глибинах трохи далі. Так мандрувало багато літ від півночі на південь, а населення в околиці найправдоподібніше йшло за ним. Так треба бодай здогадуватися на основі слідів людських осель, що порозкладані були по старих берегах нині висохлого озера.

КНИЖКИ РЕЛІГІЙНОЇ НАУКИ, ЯКІ ОДЕРЖАНО З КРАЮ

НЕДІЛЬНІ НАУКИ. По думці Христової Євангелії. Вибрані питання релігійного та суспільного життя. о. Петра Дзедзика. $1.50

ПРАЗНИЧНІ НАУКИ. По думці Христової Євангелії. Вибрані питання релігійного та суспільного життя. о. Петра Дзедзика. $1.25

ПОХОРОННІ ПРОПОВІДИ. Написав о. Теодор Богачевський, парох Голиня $1.25

ЦЕРКОВНО-НАРОДНИЙ СПІВАННИК під нотами на три і чотири голоси, зібрав і уложив о. Віктор Матюк. ЧАСТЬ І. Пісні перед і по науці і 24 пісень зі св. Літургії. ЧАСТЬ II. Тропарі і Кондаки Воскресні від 1. до 8. гласу. Прокимени Літургійні від 1. до 8. гласу. Пісні із Вечірні. Пісні з Утрені. ЧАСТЬ III. Пісні великого поста. На Великдень з воскресної Утрені. Пісні на Празники Господські, Богородичні, Святих. Коляди. Це є дуже практична книжка для дякоучителів. Друк нот є дуже читкий. $1.50

БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки релігії. о. С. Біленького 35

ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в Біблійних оповіданнях. о. С. Біленького 50

Замовлення разом з належитістю слати до:

"S V O B O D A,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука .... 40 ц.
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука 45 ц.
Грета Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука 60 ц.
Четверта Книжечка (Читанка для IV кляси), М. Матвійчука .... 75 ц.
Коротка Історія України, І. Крипякевича .... 50 ц.
Мала Історія України, І. Крипякевича .... 15 ц.
Початкова Ґеоґрафія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький .... 75 ц.
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович .... 35 ц.
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького .... 85 ц.
Шкільний Співанник, Ф. Колесси .... 75 ц.
Співаник для дітей дошкільного та шкільного віку, зладив М. Гайворонський .... 35 ц.
Збірник Народніх Пісень в укладі на три голоси для ужитку шкільних хорів. Зладив Філярет Колесса .... 25 ц.
Співаймо, збірничок пісень на два голоси для шкільної молоді. На весняне свято пісні. Зладив Ф. Колесса 15 ц.

Замовлення разом з належитістю слати до:

"S V O B O D A,"
81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ВІДОЗВА

до громадян села Девятник, повіт Бібрка, Галичина.

Свого часу нижче підписаний комітет будови Народнього Дому вріднім селі звертався до Вас, односельчани, за жертвою на ту високу ціль. Події тут і в рідній краю довели нашу акцію до застою. Та прийшов час, що мрії наші стали дійсністю. Ті, котрих оставили ми малими дітьми, згуртувалися в культурно-освітні товариства, як читальня „Просвіти", кружок Рідної Школи, товариство „Луг", господарсько-споживча спілка „Любов", Аматорський Кружок і спортове товариство „Пробій", та зачали вже працю.

Під будову куплено відповідну площу, яку обсаджено овочевими деревами. Наломано 10 сягів здорового каміння, випалено 60 тисяч цегол, закуплено 150 кірців вапна, і з весною має початися будова тогож дому. Плян надіслано і нам до переглянення. По обчисленню фахового інжиніра, саме випровадження муру під дах має коштувати поверх 10 тисяч злотих, що рівняється двом тисячам долярів нинішньої оцінки.

Цього тягару наше село не є в силі покрити, якщо ми не прийдемо йому з помічю. Це річ велика і дорога й годі нам від неї відказатися. Злучені Держави це золотий край, у якім ми чогось навчилися. Хто що може, хай призбирає для цеї справи. Для цеї високої цілі не повинно бути депресії. Жертвуймо, хто що може, й у чужих збираймо датки.

Призбирані пожертви враз зі списом можна слати на руки довіреної собі особи впрост до краю, або на руки когось з підписаного комітету.

П. Сокальчук,
179 E. 3rd St., New York, N. Y.,
П. Кутніцький, секр.
В. Крочак,
І. Крочак.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 27. січня помер **Іван Заневич,** член товариства „Запорозька Січ", від. 263 У. Н. Союза в Фултон, Н. Й.

Покійний походив зі села Стефкова, повіт Ліско, Галичина.

Бл. п. Заневича попрощав в імени членів тов. Михайло Бунда, виголосивши зворушливу промову, яка діткнула глибоко всіх тих, що прийшли віддати Покійному останню прислугу. Він теж зложив тим останнім подяку в імени вдови і дітей. В. Й. П.

Дмитро Бажалук, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ДІТОЧІ КНИЖКИ НА ШЕВЧЕНКОВІ СВЯТА

ТАРАСОВИМ ШЛЯХОМ

Збірка промов, деклямацій та сценічних картин на Шевченкові Роковини. Підібрав і впорядкував Михайло Таранько. ЗМІСТ: Вступ. — Перед Тарасовим Святом. Що це таке — Шевченкові Роковини. Як улаштувати Шевченкове Свято (з програмою на взірець).

А.) СВЯТОЧНІ ПРОМОВИ:
Промова прозою для старших дітей.
Промова віршом для старших дітей.
Привіт віршом для менших дітей.
Промова святочна віршом для двоє дітей (діяльог).

Б.) РЕФЕРАТИ:
Популярний реферат про Шевченка.
Коротенький реферат, який можна виголосити з памяти.
Ще коротший реферат.
Реферат віршом для наймевших.

В.) ДЕКЛЯМАЦІЇ:
Тарасове свято. (Деклямація для малого хлопчика).
Наш привіт Батькові Тарасові (деклямація для дітей з І. степення).

Тарас Шевченко.	Поклін безсмертному Тарасові
Дитяча присяга.	Соловіві України.
Малий Тарасик.	Півець горя.
Тарас Шевченко.	Поклін Кобзареві.
Скарб України.	Наш пророк.

Шевченко — наше сонце.
Загостить до нас Тарас.
На роковини Шевченка (2).
Шевченкова могила.
Смерть Шевченка.
Найменші — Кобзареві (деклямація для дітей 4—6 літніх).
В Шевченкові роковини.
Казка Мартової Ночі.

Г.) СЦЕНІЧНІ КАРТИНИ:
Казка про хлопчика Тараска. В 1 дії.
Тарас Пастушок. В 1 дії.
Одної Ночі. В 1 дії.
Сирітка, з партитурою.

Ціна 35 центів.

—o—

НА ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ. Збірка пісень на діточий хор 3-і 4 голоси, зараджував Богдан Вахнянин. Зміст: Берестечко. Заповіт. За Україну. Діточа Присяга. Діброва. Кантата. Поклін Тарасови. Садок вишневий коло хати. Світе ясний, світе тихий. Там на горі за Дніпром. Учітеся. Літа Орел. Гимн в честь Тараса Шевченка. 50 ц.

ДЯДЬКО ТАРАС, сценічна картина в одній дії з життя Тараса Шевченка. Володимира Полянського. Осіб 11 .... 20 ц.

—o—

СИРОТА, сценічна картина в двох діях, Юра Ігорків. 10 осіб; надається на Свято Матери .... 20 ц.

МАЛИЙ ДЕКЛЯМАТОР, збірка віршів до деклямацій на всякі національні й шкільні свята та обходи. Підібрав і впорядкував Михайло Таранько. .... 20 ц.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей. Часть І. Київське князівство. Ілюстровані оповідання про часи від заснування Киева аж до зруйнування Москалями в році 1169 .... 20 ц.

РУХОВІ ЗАБАВИ, декотрі мають пісні. Деякі наші пісні можна ілюструвати живими картинами-забавами. Тут є кілька таких забав-пісень, добавляючи до них нот .... 20 ц.

ВЕСЕЛА БАНДУРА, співаничок з нотами .... 20 ц.

Замовлення з належитістю слати до:

"S V O B O D A,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ

ЧУДОДІЙНИЙ ЛІКАР або Лікар по неволі. Комедія в 3-ох актах, Молєра. Переклад Олекси Скалозуба. (Осіб: 3 женщини, 7 мужчин і хлопець). .... 35 ц.

КОЗАЦЬКА ЛЮБОВ. Історична драма на три дії на основі повісти П. Куліша „ЧОРНА РАДА", для сцени приладили М. Драґанчук і М. Тумрій. (Осіб: 2 женщини, 8 мужчин). .... 20 ц.

НА ЧУЖИЙ КОРОВАЙ ОЧЕЙ НЕ ПОРИВАЙ, комедія на 2 дії, написав С. Гоздій, осіб 4. .... 15 ц.

КУПЕЦЬКИЙ ХИСТ, або Як Жид купував буки. Песа з панщизняних часів, на одну дію. Написав Дмитро Марчишин, осіб 10 .... 20 ц.

ХАРЦИЗНИКИ, комедія на 1 дію, написав В. Федорович, осіб 9 .... 15 ц.

ЧОРТЕНЯ, комедія в 3 діях для аматорських гуртків, Й. Ярославич, 6 жен. 5 муж. (Чортеня написане в цей спосіб, що можна його грати як хто хоче, в 1-ній або в 3-ох діях) .... 30 ц.

МАРКО СПОТИКАЙЛО, комедія на 4 дії, написав П. Франко, 10 осіб .... 35 ц.

ВЕРТЕП, песа на три дії, М. Підгірянка .... 25 ц.

ЛЮБОВНІ ПРИГОДИ, комедія на 2 дії, Ост. Цюка, 5 осіб 15 ц.

НОВІТНІ ЧОРТИ, комедія в чотирох діях, написав А. Данко. Осіб 16 .... 35 ц.

Замовлення разом в належитістю слати до:

"S V O B O D A,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЩИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

БРУКЛИН, Н. Й.

Коляда на ріжні цілі.

Як кождого року, так і цього Український Демократичний Клюб, що міститься під ч. 186 Бедфорд евеню, вислав колядників з колядою на рідний край. Заколядовано $64.50, з чого призначено $34.50 на Рідну Школу, а по $15 на інвалідів і визвольну боротьбу. Гроші вислано через Обеднання.

Коляду зложили: Укр. Дем. Клюб $5; о. А. Лотович $3; І. Н. Балко $1.50; по $1: Г. Волічинський, В. Костів, І. Пагут, Н. Здурин, Г. Здурин, Л. Кісь, І. Дахновський, А. Крук, П. Дубовецький, Р. Мацюра, С. Канюка, І. Мурик, А. Кіт, П. Барав, В. Шеремета, М. Костів, І. Сенько, В. Курило, І. Забавський, П. Дацко, В. Галась, В. Післяк, С. Занько, С. Заблоцький, К. Герман, Л. Жур, В. Шийка, Й. Возняковський, В. Совінський, П. Дикий, І. Костів, Д. Кмита, М. Кіт, С. Лис, І. Завадовський, Майбук, І. Череп, Д. Сметанюк, Т. Сорока, І. Возьний, Е. Біленький, П. Малицький, А. Отембрайт, П. Корейко, Д. Синюта, А. Гавришко, Ю. Навчак, М. Баглай, Г. Бардак; по 50 ц.: Н. Сторожук, Н. Корчинський, М. Маркевич, І. Пачковський, А. Словінська, І. Цюпа, Н. Котик, Г. Цідило, С. Глушко, П. Кузьма, І. Крук, М. Поврозник.

Колядували: Д. Скілко, П. Волічинський, П. Дубовецький, М. Баглай, П. Полех, М. Кіт, І. Костів, М. Костів.

Григорій Бардак,
голова Клюбу.

—o—

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

На визвольну боротьбу і Рідну Школу.

Заходом Чорноморської Січи, 2-га сотня, з нагоди Різдва Христового члени і члениці пішли з колядою на поміч Рідному Краєви. Заколядовано $116.

Коляду зложили по $2: о. В. Лотович, Г. Євусяк, Д. Мадай, Клапко, П. Чопик; по $1: В. Коченаш, В. Кушнір, Росуляк, П. Мелень, Соколовський, Пельо, В. Цан, Грибіняк, І. Труш, Співак, Гринів, В. Журавецький, Федейко, Євчар, Нечесний, Ментух, Волошин, П. Фурка, М. Самоїл, І. Білобрам, Добровольський, Ліпка, Осціславський, М. Вагнер, І. Миць, Костик, П. Мазур, Вальчик, Павлина, Наконечний, Олінський, І. Ґелета, Б. Шустикевич, Дмитриха, Т. Наконечний, Павлина Жуковська, М. Петришин, П. Козачок, Г. Салюк, В. Гаевий, І. Коцюба, М. Баран, Колісник, К. Піддубчишин, В. Гіль, Балутинська, П. Їкалович, М. Санок, Д. Хомінський, Т. Челак, Т. Тизьо, Т. Вадіно, Матяк, Я. Осміловський, А. Гела, М. Левицька, Радешевський, В. Жуковський, А. Мазур, М. Грабар, З. Микитка, Е. Баран, Томчук, Стельмах, Гаврилюк, С. Шимон, С. Кот, М. Сайчук, А. Бусько, Н. Миговича, І. Лущак, М. Турчинський, І. Хомінський, М. Кавочка, І. Сторонті, Й. Жарський, Феленчак, Д. Кіцей, П. Грабар, Т. Заканич, Е. Новак, М. Баранюк, Т. Завіцький, М. Баран, А. Білик, Журавецька, Р. Малицька, І. Гузар; П. Дмитрів 75 цнт.; по 50 цнт.: Курилко, Чомко, Хомик, Тхір, Колида, І. Сосульський, Демян, В. Попик, С. Сайчук, Й. Смит, Васько, П. Пігура, Барна, В. Малиняк, Землянська, Станіславишин, А. Корнило, С. Ґріца, Й. Лоєвич, П. Крук, В. Челак, Мандат, О. Логин, Левуш, А. Милянович, П. Дмитрів, Р. Доруж, А. Тенюх, Барна; по 25 цнт. Левуш, Н. Пігура, П. Осміловська, Хомяк, П. Свідрик, І. О. лексин.

Раньше було проголошено, що ввесь дохід із коляди буде призначений на визвольну боротьбу, але на домагання деяких жертводавців, що дають свою жертву на Рідну Школу, ми обовязані частину із коляди післати і на згадану ціль.

На визвольну боротьбу призначено $79.25. На Рідну Школу $30. Розходу було $6.75. Разом $116.

Гроші в сумі $109.25 вислано до краю через Обєднання.

За Управу Чорноморської Січи, 2-го сотня:

В. Гаевий, сотенний;
М. Білик, касієр;
В. Журавецький, фін. секр.
Е. Піддубчишин, рек. секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ОЛЕНА ГРОМАДА пошукує свого брата Олекси Дудика, родом з Гори Стрийвецької, повіт Збараж. Він мабуть перебуває в Бронксі, Н. Й. Хто про нього знав би, або він сам, нехай зголоситься на адресу: 29.1.3

HELEN HROMADA,
222 Fabian Place, Newark, N. J.

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН.

(184)

Бич власника рабів упав на білу дівчину раз і піднявся до удару вдруге. У ту хвилю Патриція почула приказуючий гострий крик: „На Алаха! Не бий жінки в гніві, брате!

„Памятай, що частина золота, котре ти за неї заплатив, належить до мене. Спусти бич!" Дівчина, не розуміючи, стояла між двома братами. Старший чоловік хвилину завагавсь, а молодший поклав руку на ніж за поясом.

Потім старший чоловік буркнув щось під носом і відійшов до свого шатра. Патриція дивувалася, чи ліпше їй буде відтепер. Підчас подорожі вона нераз завважувала, як цей молодий чоловік у неї вдивлявся.

Одного дня він навіть приніс умученій дівчині прохолоджуючої води. Тепер він говорив до неї ніжним тоном та давав їй знак іти за ним. І Патриція, не маючи іншого вибору, пішла за своїм оборонцем до найбільше відділеної сплячої каравани.